

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Literatura Galega	Código	710G01018	
Titulación	Grao en Humanidades			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Galego-Portugués, Francés e Lingüística			
Coordinación	Tato Fontaiña, Laura	Correo electrónico	laura.tato@udc.es	
Profesorado	Tato Fontaiña, Laura	Correo electrónico	laura.tato@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo histórico e filolóxico das principais etapas, movementos, autores e obras da literatura galega do século XX.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecemento das producións culturais da Humanidade (Arte, Pensamento, Literatura e Institucións)
A2	Coñecemento do pasado desde un punto de vista diacrónico
A6	Coñecemento do comportamento humano individual e social
A7	Coñecemento sincrónico y diacrónico de diversas realidades culturais actuais
A11	Coñecemento das técnicas e métodos de traballo e análise das ciencias humanas e sociais
A12	Uso correcto, oral e escrita, das linguas propias
A17	Innovación na presentación e difusión da cultura
A18	Identificación e construción creativa das necesidades do mercado cultural
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadano e como profesional
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo
B8	Comunicación oral e escrita nas linguas propias
B10	Capacidade de análise e de síntese.
B11	Capacidade de xestión da información relevantes.
B15	Saber abordar conflitos interpersonais
B16	Capacidade para a adaptación a cambios no contorno
B17	Capacidade para emprender melloras e propoñer innovacións
B18	Capacidade de dirección e liderazgo
B19	Motivación e compromiso cara á calidade nas actuacións profesionais
B20	Creatividade e orixinalidade no pensamento e na práctica
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecemento do pasado literario galego do punto de vista diacrónico, desde comezos do século XX á actualidade, realizando unha aproximación á produción en todos os xéneros, así como aos autores e autoras máis relevantes.	A1 A2 A11 A12	B1 B3 B4 B10	C1 C5 C7 C8
Coñecemento das técnicas e métodos de traballo e análise das ciencias humanas e sociais, de maneira que o alumnado se capacite para realizar procuras bibliográficas sobre asuntos específicos e para a comprensión e análise de textos teóricos, críticos e histórico-literarios.	A6 A7 A11 A12	B1 B3 B4 B5 B10 B11 B18 B19 B20	C1 C4 C6 C7 C8
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo, a través da reflexión sobre os modos en que os textos literarios dialogan co seu contexto histórico, cultural e ideolóxico.	A11 A12 A17 A18	B1 B3 B4 B6 B10 B11 B15 B19 B20	C3 C4 C6
Mellorar a expresión oral e escrita do alumnado a través da utilización dos textos literarios como base para consolidar o seu coñecemento da lingua estándar e mais para ampliar os seus recursos léxicos e estilísticos.	A2 A11 A12	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B16 B17 B20	C1 C6

Contidos	
Temas	Subtemas
I. Introducción.	Do Primeiro Renacemento ás Irmandades da Fala.
II. O Segundo Renacemento da literatura galega.	1. A renovación do sistema 2. Grupo Nós 3. A Xeración das Vangardas.
III. A posguerra	1. O exilio americano. 2. A recuperación cultural da posguerra.
V. A transformación a partir dos anos 60.	1. Os movementos poéticos 2. A renovación da narrativa. 3. Obras e autores

VI. Últimas tendencias literarias de fin de século XX	1. Narrativa. Obras e autores 2. Poesía. Obras e autores 3. A refundación do teatro. Obras e autores

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A2 A11 A18 B3 B10 C3	2	38	40
Presentación oral	A1 A7 A12 B1 B4 B7 B8 B11 B20 C5	8	4	12
Análise de fontes documentais	A6 A17 B2 B5 B15 B17 B18 C1 C6	12	0	12
Proba mixta	B6 B16 C8	4	20	24
Sesión maxistral	B19 C4 C7	20	40	60
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	O alumnado deberá realizar a lectura das obras literarias obrigatorias. Para un óptimo aproveitamento das sesións, deberá ter lido os textos correspondentes. As lecturas representan, xunto ás prácticas de comentario, unha das actividades principais do curso e, como tal, serán avaliadas.
Presentación oral	O alumnado deberá realizar unha presentación oral da obra que lle será asignada.
Análise de fontes documentais	O profesorado iniciará a análise e o comentario das obras literarias incluídas na programación e solicitará do alumnado a realización de comentarios individualizados segundo as pautas establecidas.
Proba mixta	Proba escrita que combinará actividades de carácter ensaístico, de análise de fontes....
Sesión maxistral	Aulas teóricas presenciais en que a profesora explicará conceptos e estratexias que posteriormente se desenvolverán nas sesións prácticas e cuxo coñecemento será esixido para a superación do curso.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	A atención personalizada ao alumnado realizarase a través das tutorías presenciais (individuais ou grupais), ou a través do correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Presentación oral	A1 A7 A12 B1 B4 B7 B8 B11 B20 C5	A presentación oral consistirá na exposición dunha reflexión e análise da obra de lectura obrigada que lle corresponda a cada alumno/a.	20
Proba mixta	B6 B16 C8	Proba escrita que combinará actividades de carácter ensaístico, de análise de fontes....	60
Análise de fontes documentais	A6 A17 B2 B5 B15 B17 B18 C1 C6	Avaliarase a realización individual do comentario dos textos literarios.	20

Observacións avaliación

O alumnado de ensino semipresencial ou con dispensa académica deberá poñerse en contacto coa profesora para fixar o(s) traballo(s) que deberá realizar. Pode facelo a través do correo electrónico ou asistindo ás titorías.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Carballo Calero, Ricardo (1981). Historia da literatura galega contemporánea 1808-1935. Vigo: Galaxia - Méndez Ferrín, X.L. (1984). De Pondal a Novoneyra. Vigo: Xerais - Rodríguez, Francisco (1990). Literatura galega contemporánea (problemas de método e interpretación). Pontevedra: Edicións do Cumio - Tato Fontaiña, Laura (1999). Historia do teatro galego. Das orixes a 1936. Vigo: A Nosa Terra - VV.AA. (1996-98). Historia da literatura galega (5 vols.). Vigo: A Nosa Terra / AS-PG Obras de lectura: A. R. Castelao, Cousas R. Otero Pedrayo, O fidalgo e outros relatos ou Contos do camiño e a rúa. Rafael Dieste, Dos arquivos do trasno Álvaro Cunqueiro, Merlín e familia Eduardo Blanco-Amor, A Esmorga X. L. Méndez Ferrín, Arraianos Roberto Vidal Bolaño, Saxo Tenor ou As actas escuras
Bibliografía complementaria	- Forcadela, Manuel (1998). "A narrativa galega contemporánea: 1800-1975. Unha perspectiva", en Actas das I Xornadas das Letras Galegas en Lisboa. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia - Fernández Barbosa, Beatriz (1998). "O libro das devoracións: a dor de ser e a dor de non ser", en Actas das I Xornadas das Letras Galegas en Lisboa. Compostela: Xunta de Galicia - Rodríguez, Francisco (1993). Eduardo Blanco Amor. O desacougo da nación negada. Vilaboa: Edicións do Cumio - Tarrío, Anxo (1994). Literatura galega. Aportacións a unha historia crítica. Vigo: Edicións Xerais - González Fernández, Helena (2005). Elas e o paraugas totalizador: escritoras, xénero e nación. Vigo: Edicións Xerais de Galicia - Gómez Sánchez, A. / Queixas Zas, M. (2001). Historia xeral da literatura galega. Vigo: A Nosa Terra - Domínguez Alberte, X. C. (1998). "A diversificación do xénero narrativo dende 1975", en Actas das I Xornadas das Letras Galegas en Lisboa. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia - Fernández Pérez-Sanjulián, Carme (2003). A Construción nacional no discurso literario de Ramón Otero Pedrayo. Vigo: A Nosa Terra - Tarrío Varela, Anxo (coord.) (2001). Galicia. Literatura XXXII: O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. A Coruña: Hércules - Carvalho Calero, Ricardo (1989). Estudos e ensaios sobre literatura galega. A Coruña: Edicións do Castro - Vilavedra, Dolores (coord.) (1995-2000). Dicionario da literatura galega (3 vol.). Vigo: Galaxia - Vilavedra, Dolores (1999). Historia da literatura galega. Vigo: Galaxia - Bernárdez, C. L. / Ínsua, E. X. / Millán, X. M. / Rei, M. / Tato, L. (2001). Literatura galega. Século XX. Vigo: A Nosa Terra - Figueroa, Antón (2001). Nación, literatura, identidade. Comunicación literaria e campos sociais en Galicia. Vigo: Xerais - Castelao, Manuel (2009). Novoneyra. Celso Emilio. Os Eidos. Longa noite de pedra. Compostela: Laiovento - Biscaíño, Carlos e Lourenço, Cilha (2002). O ideario teatral das Irmandades da Fala. Estudio e antoloxía. A Coruña: Deputación Provincial da Coruña - Rodríguez Fer, Claudio (1989). Poesía galega. Crítica e metodoloxía. Vigo: Xerais - Pereira da Rosa, Víctor / Castillo, Susan (orgs.) (1998). Pós-colonialismo e identidade. Porto: Universidade Fernando Pessoa - Castro Vázquez, Isabel (2007). Reexistencia, a obra de Manuel Rivas. Vigo: Edicións Xerais de Galicia - González Millán, X. (2000). Resistencia cultural e diferenza histórica. Barcelona: Sotelo Blanco - Ogando González, Iolanda (2004). Teatro histórico: construción dramática e construción nacional. A Coruña: Biblioteca-Arquivo Teatral Francisco Pillado Mayor da UDC - Biscaíño, Carlos (2008). Un país desde as táboas. 125 anos de teatro galego. Compostela: Xunta de Galicia

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías